

Minnesanteckningar från mötet med Metodgruppens Asfaltutskott

Tid: 2010-03-09, kl. 10.00-16.00

Plats: Dalarnas hus i Stockholm

Närvarande:	Torbjörn Jacobson, Vägverket	Leif Viman, VTI
	Hamid Sedaghati, Skanska	Thomas Karlsson, Skanska
	Mats Jonsson, Svevia	Henrik Arnerdal, Nynas
	Khalid Kader, NCC	Kenneth Vikström, NCC
	Kenneth Lind, Vägverket	Olof Åkesson Peab Asfalt (Ersättare för Lars)

Frånvarande:	Lars Jansson, Peab Asfalt	Hassan Hakim, VTI
--------------	---------------------------	-------------------

1. Inledning

Torbjörn hälsar alla välkomna till dagens möte.

2. Summering av metoddagen 2010

Den allmänna uppfattningen var att det var en bra mix av ämnen under årets metoddag.

Vi bestämde att planeringen för nästa års metoddag påbörjas vid nästa möte efter sommaren.

3. Kontakter med Swedac

a. Genomförda möten

Torbjörn beskrev de två möten som Vägverket haft med Swedac. På det första mötet beskrev Vägverket de problem som de ackrediterade laboratorierna upplever i samband med Swedacs tillsyner (se bifogat brev), där huvudproblemen berör mätosäkerhet, kalibrering/kontroll och utformning av provrapporter. Vägverket var representerat av ordförande i respektive metodutskott dvs. Torbjörn Jacobson (asfalt), Klas Hermelin (ballast) och Thorsten Nordgren (bitumen) och Swedac av Roland Jonsson (teknisk chef), Agneta Ebbesson (enhetschef), Stefan Öman (handläggare) och Mats Hemer (handläggare). Swedac förklarade vilka regelverk som gäller för ackreditering men betonade att det finns olika sätt att lösa de olika frågeställningarna på och var positiva till att Vägverket tagit detta initiativ. På detta möte bestämdes om ett nytt möte där man mer i detalj skulle titta på de aktuella frågeställningarna. På detta möte var Torbjörn och Hassan Hakim från VTI med. Även på detta möte fördes positiva diskussioner där man framförallt beslutade om att skapa en ”teknisk kommitté” med representanter från Vägverket och några av de ackrediterade laboratorierna för att mer i detalj och med mer regelbundenhet kunna ta upp olika frågor där man tidigare bedömt olika från Swedacs och laboratoriernas sida. Man har också beslutat att inbjuda Swedac till de årliga metoddagarna för att få Swedacs syn på hur ackrediteringen fungerar inom vägmateriallaboratorierna. På årets metoddag 11 feb 2010 var Mats Hemer med från Swedac där han gav sin syn på ackrediteringen och var mycket öppen för att föra en dialog med laboratorierna via metodgruppen om hur man kan lösa olika frågor.

b. Kommande möten

För kommande möten med Swedac skapades en arbetsgrupp bestående av Torbjörn (VV), Thomas (Skanska), Mats (Svevia), Kenneth (NCC) och en representant från Peab (ännu ej utsedd). Torbjörn tar kontakt med Swedac för att planera in ett första möte någon gång under våren 2010.

På det senaste styrgruppsmötet förslags att arbetsgruppen för kontakterna med Swedac och gruppen för ringanalyser (se nedan under punkt 6b) bör slås ihop för att inte få för många arbetsgrupper och också för att dessa frågor till viss del hänger ihop.

Leif och Torbjörn formulerar ett utskick till styrgruppen med förslag till sammansättning av denna arbetsgrupp så att alla representanter i styrgruppen har chans att få med någon representant.

4. **Dagsläget i de olika Arbetsgrupperna:**

a. Beständighet

För närvarande bedrivs 3 olika projekt i vägverkets regi som berör beständighetsfrågor:

– *Vinterkonditioneringsmetoden*. VTI har i detta projekt som uppgift att ta fram en metodbeskrivning för det konditioneringsförfarande som bygger på Peet Höbedas idéer. Resultat kommer under våren 2010.

– *Jämförelse av metoden för Vattenkänslighet enligt FAS och EN*. Skanska har ett VV/SBUF projekt där man provat enligt båda metoderna. Hamid visade ett koncept till rapporten som beräknas vara klar under våren 2010.

– *Fillerprojektet*. Detta projekt bygger på undersökning av ett 10-tal filler från olika täkter i Norrland. Stora beständighetsskador på E4 längs Norrlandskusten under vintern 2008/2009 (med mycket frys-tö växlingar under denna vinter) är orsaken till att dessa filler granskas genom de provningsmetoder som finns angivna i CEN specifikationen SS-EN 13043. Förhoppningen med detta projekt är att hitta provningsmetoder som kan urskilja filler som är olämpliga som finmaterial vid tillverkning av asfaltmassa. Resultaten kommer under våren 2010.

b. Provtagning

Denna arbetsgrupp har tagit fram ett förslag till en provningsmetod som beskriver provtagning under olika förutsättningar. Kenneth L påtalade att det hänt en del under 2009 som gör att vi behöver ta ett nytt telefonmöte i arbetsgruppen under våren 2010 för att gå igenom metoden och göra de ändringar som behövs innan den kan ges ut som VVMB metod.

c. WTT

Henrik nämnde att arbetsgruppen redan är lite överspelad eftersom de flesta som avser att köpa utrustning har fastnat för Infratest där det finns en svensk återförsäljare genom Per Nycander. Arbetsgruppen kan dock säkert behöva diskutera jämförande provningar och liknande när det finns ett antal utrustningar i landet. Priset ligger på ca 300 000 - 400 000 kr för utrustning respektive packningsutrustning, vilket ger en total kostnad på ca 750 000 kr för en komplett utrustning.

5. **Dagsläget för remisser**

Leif visade vilka remisser som är på G och uppmanade alla att komma med synpunkter i 2 steg till dessa remisser.

Steg 1: Ange om man har synpunkter på någon av metoderna

Steg 2: Ange vilka texter som man vill ha ändrade och komma med förslag till alternativ text

Leif lovade att skicka ut alla remisser till asfaltutskottet med kommentarer till de metoder där vi kan tänkas ha intresse och därmed synpunkter (många av dessa europastandarder används ju inte i Sverige, vilket innebär att vi inte skall lägga krut på dessa.)

6. Genomgång av handlingsplan

a. Metodhandledningar

Leif har låtit personer på VTI:s laboratorium ta fram metodhandledningar för 4 metoder (SEprop, WTT, Bindemedelsavrinning och Sand Patch). När Leif granskat dessa skickar han ut dem till asfaltutskottet på en remissrunda innan de läggs ut på hemsidan. (När det gäller SEprop måste vi vänta med offentliggörande tills denna nya version är utgiven. En annan intressant aspekt som Kenneth V nämnde var att för deklaration av ballast skall SE utföras varje vecka. Samma frekvens som för kornkurva. Denna fråga får vi återkomma till.

När det gäller bitumenmetoderna tyckte inte asfaltutskottet om det förfarande som används för dessa metoder, där vi i bitumenutskottet bestämt att metodhandledningarna endast skall ta upp ändringar från tidigare version av europastandard (som var utgiven på svenska). Skälet är att de flesta stora företag har avtal med SIS om direkt tillgång till standarderna på SIS hemsida vilket innebär att gamla versioner försvinner så fort det kommer en ny utgåva.

b. Ringanalyser

Leif föreslog att det bildas en grupp som tar hand om ringanalyserna. Några representanter från asfaltutskottet och några ur ballastutskottet, samt någon från bitumenutskottet är en lämplig sammansättning. För även om Neste sköter ringanalyserna inom bitumen bör denna nya grupp göra utvärderingar av resultaten från dessa ringanalyser. Leif visade en manual för ringanalyser som togs fram när metodarbetet bedrevs inom FAS. Detta dokument bör bli första uppgiften för ringanalysgruppen att uppdatera så att vi får ett regelverk för hur vi skall hantera laboratorier som får avvikande resultat eller när det visar sig att en metod har väldigt dålig precision. Huvuduppgiften för ringanalysgruppen är att planera kommande ringanalyser.

c. FAS metoder som omarbetas till VVMB

Vi har tidigare bestämt att de FAS metoder som fortfarande används av Vägverket skall göras om till VVMB metoder (om de nu ska heta VV i fortsättningen när Vägverket går in i Trafikverket?). Aktuell metod är styvhetsmodul där laboratorierna i Sverige idag varken följer FAS eller EN-standard. För FAS 468 dynamisk kryptest bör VV kunna hänvisa till EN standard istället för till FAS (Leif kollar med Hassan om det är några brister i EN standarden som vi måste beakta).

7. Funderingar kring regelverken (VVTBT)

Frågan som dök upp på Metoddagen om hur gränskurvor skall anges har ännu inte fått något svar från Vägverket. Asfaltutskottet tyckte dock inte detta är någon stor fråga. Det är kontrollpunkterna som gäller så det är mer en kosmetisk fråga att det kan se konstigt ut om kornkurvor som skär gränslinjer ändå är godkända.

Frågan om bestämning av hållrumshalt bedöms dock fortfarande som svår att hantera. Man är nu tillbaka till samma olyckliga läge att man skall välja paraffinmetoden för vissa massor om hållrumshalten överstiger 5 % . Problemet, då som nu, är att provkroppen redan är förstörd innan man vet att den har för högt hållrum för att bestämmas med vattenmetoden. Förhoppningsvis kommer detta att lösas sig med de projekt som är på gång under 2010.

8. Aktuella FUD-projekt

Vi hann inte med någon särskild djupdykning bland pågående och kommande FUD projekt (många av dem har vi ju diskuterat under föregående punkter på dagordningen). Vi tar upp punkten på nästa möte.

9. Övriga frågor

a. Ny arbetsgrupp för Vägytemätningar

Torbjörn tar kontakt med Bertil Mårtensson på Vägverket och Leif Sjögren på VTI som blir stommen i denna arbetsgrupp. Någon från asfaltutskottet bör dock komma med i denna grupp för att bevaka rena asfaltfrågor.

b. Vad händer inom ytbehandling

Det är en ny Specifikation på gång för ytbehandlingar med bl.a. krav på godkända provytor mm. Vi återkommer under nästa möte med information om detta.

c. Behövs metoder för att kontrollera tillförd mängd klister och vidhäftningsmedel ?

Det finns förslag på nya europastandarder som behandlar skjuvning mellan lager som vi följer upp och diskuterar på nästa möte.

Genomgång av föregående protokoll och beslutslistan glömde vi bort under mötet. Jag skyller på SJ som gjorde att jag kom en timma för sent till mötet!

10. Nästa möte

25-26 augusti 2010 i Stockholm (Lokal ännu inte bestämd).

Se även bifogad beslutslista

Leif Viman
Sekreterare

Torbjörn Jacobson
Ordförande

Beslutslista för Metodgruppens Asfaltutskott

Revideringsdatum: Möte 2008-12-09/2009-04-23/2009-09-08/2009-12-08/2010-03-09

Framtagning av Metodhandledningar:

~~SS-EN 12697-11 Rullflaska, Thomas~~
~~SS-EN 12697-36 Bel.tjocklek, Thomas~~
~~SS-EN 12697-17 Stensläpp, Lars~~
SS-EN 12697-18 Avrinning, Leif
SS-EN 12697-22 WWT, Hamid/Hassan/Leif
SS-EN 13036-1 Sand Patch, Leif
SS-EN 12697-12 Vattenkänslighet, Leif/Hamid (med anpassning av lagringstid mm)
SS-EN 12697-25 Dynamisk kryptest, Leif/Hassan (med nödvändiga korrigeringar pga brister i standarden)

Omarbetning av FAS till VVMB-metod:

FAS 454 Styvhetsmodul (Leif/Hassan) (ambitionen är att efterlikna SS-EN 12697-26 så gott det går)
FAS 418 Provtagning (slumptab) till VVMB Kenneth Lindh (utförs inom arbetsgruppen för provtagning)
FAS 460 Kontroll (omräkning) (utförs av vem?)
FAS 471 Prall till VVMB, med kommande revideringar från prallprojektet (Leif)

Ringanalyser:

Den nybildade ringanalysgruppen tar fram manual för ringanalyser och en plan för kommande ringanalyser. (Denna arbetsgrupp kombineras antagligen med kontaktgruppen för Swedac och hamnar då direkt under styrgruppen)

Några förslag på kommande ringanalyser:

Dynamisk kryptest (ca 5-10 lab.)
Prall med stenreferenser (ca 15 lab)
Rullflaskmetoden (ca 20 lab?)
Kornkurva på 0-16 mm material (ca 60 lab.) inkl flisighetsindex (ca 30 lab?)
SE (ca 10 lab.) (väntar på ny version först)